

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordó: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre... 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre... 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok elvételéért és hirdetések a kiadóihoz intézendők.

UTBAN AZ IGAZSÁG.

Románia elégtétele Magyarországgal és Bulgáriával szemben. Ferdinánd király lemondása előtt.

Berlinből jön a hír, hogy Romániával a tárgyalások kedvezően haladnak. Az oláh vezető politikusok fejéből, úgy látszik, elszállott a mámor s reálisan gondolkozva, hajlandók a veszett háború következményeit levonni.

Két nemzet ellen vétkezett Románia rendkívül súlyosan: a bolgár és a magyar ellen. Bulgáriával szemben nagy igazságtalanságot követtek el már 1878-ban, mikor a bolgár és török lakosságú Dobrudzsát elszakították tőle és Romániához csatolták. Tetézte ezt az igazságtalanságot Románia azzal, hogy 1912-ben rátört Bulgáriára és Dobrudzsához még egy darabot hozzákanyarított. Hogy Magyarország ellen mit vétett Románia évtizedekre visszanyúló igazságtalanságai és 1916-iki betörésével, azt fölösleges részletezni.

Az igazság elve követeli, hogy Románia az eddigi bűnökét jóvátegye és garanciákat adjon, hogy a jövőben ne kelljen tőle tartanunk. Mert szép az annexió nélküli béke jelszava, de azért mégis csak első a saját bőrünk.

Ennek dacára mi még most sem vagyunk igazságtalanok Romániával szemben s reméljük, hogy ha céltalanul fogja felismerni a délibábok kergetését, akkor igyekezni fog becsületes szomszédunk lenni. Követeljük a Románia által okozott igazságtalanságok jóvátételét, de egyben jóváteesszük azt a hibát is, amit a berlini kongresszus Romániával szemben elkövetett: az oláh állam vissza fogja kapni Besszarábiának oláhok lakta részét.

A tárgyalások anyaga most a következő három pont körül csoportosítható:

1. Bulgária visszakapja az egész Dobrudzsát a Duna torkolatig. Magyarország pedig olyan területet kap Romániából, hogy az 1916-iki betörés többé megismételhető ne legyen. Mind-

két követelésünk jogos, az is érthető, ha Románia nehezen hajlandó teljesíteni. Különösen a Dobrudzsza visszaidézése eshetik fájdalmasan, mert vele elveszti Románia Konstancát, eddigi kikötőjét, melybe a románok rengeteg pénzt fektettek. Kétségtelen azonban, hogy a központi hatalmak követeléseiből semmi körülmények közt sem engednek. Magyarországnak külön képviselői is ott lesznek a döntésnél; óhajtandó, hogy érdekeink megvédésénél ne feledkezzünk meg moldvai véreinkről és általában a romániai magyarok sorsának biztosításáról sem. A zsidók megmozdulnak világszerte a romániai zsidókért: talán mi is követelhetjük az egyenjogúságot, a magyar nyelv egyházi és iskolai használatának szabadságát a magyarok számára. Ezenfelül a határ stratégiai biztosításáról tárgyalnak.

2. Románia visszakapja Besszarábiának azt a részét, melyet 1878-ban elvettek tőle. Ezzel Románia ismét tengerparthoz és amellet román lakosságú területhez jut s így nemzeti életét folytathatja.

3. Románia gazdasági előnyöket ad Magyarországnak, Ausztriának és Németországnak.

Mindezek nagy változást idéznek elő a román közvéleményben, úgy, hogy az új Romániában Ferdinánd király helyzete tarthatatlanná válik. Lemondása éppen úgy politikai szükségesség, mint az Avarescu kormány lemondása is.

Befejezett ténynek tartják, hogy az Avarescu kormány a békekötés után azonnal lemond és helyére Beldiman, Carp és Marghiloman kormány kerül. Beldiman, a leendő miniszterelnök élesen megtámadta Ferdinánd királyt egy nyilatkozatban s ebből következik, hogy Ferdinánd király lemondása sem maradhat el. Egyelőre kétséges az is,

hogy Ferdinánd király családja számára megmentheti a trónt.
 Van igazság.

Az orosz delegáció megérkezett Breszt-Litovszkba.

Budapest, február 28. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti Breszt-Litovszkából 27-iki kelettel:

Bulgária delegátusai ma délután érkeztek meg Breszt-Litovszkba. Az orosz delegátusok holnap délelőtt érkeznek.

Ma tanácskozások voltak a monarchia, Németország és Bulgária delegátusai között a békeszerződés egyes pontozataira nézve.

Berlinből jelentik: A bolsevikiek lapja a Pravda megerősíti a hírt, hogy Lenin és Trockij vissza fognak lépni.

Genfből jelentik: Londoni jelentések szerint Krylenko orosz generalisszimust revolverlövéllyel a torkán megsebesítették. Utóda Brugevics tábornok lett.

Pánik Moszkvában.

Budapest, február 28. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból táviratozzák: A Journal jelentése szerint a németek elnyomulása Moszkvában óriási pánikot idézett elő. A jobbmodu lakosság nagy tömegekben menekül, azonban az országutakon garázdálkodó rablóbandák kifosztják őket.

Az új román külügyminiszter utja.

Budapest, február 28. (Saját tudósítónktól.) Genfből táviratozzák: A Reuter ügynökség jelentése szerint az új román kormány külügyminisztere Michu Párisba utazott, ahonnan Svájcba utazik és ott fogja bevárni az engedelmet arra, hogy Ausztria Magyarországra utazzék.

Utazása előtt Michu elutazását megelőzőleg megbeszélést folytatott Londonban Lloyd Georgéval és Asquitthal, Párisban pedig Clemenceauval fog tárgyalni.

A Kölnische Zeitung ama véleményének ad kifejezést, hogy az új román külügyminiszter, Michu személyében alkalmas embert nyert Románia.

BÉKEMINŐSÉGÜ

pipere és fertőtlenítő szappanok

nagy választékban igen olcsón beszerezhetők:

FEKETE ERNŐ

droguista

„DIANA“ illatszertárában

Bémer-tér 3.

KRATOCHWIL dandárparancsnok lett.

Szentkereszthegyi Kratochwil Károly ezredes neve összeforrt a négyes honvédek dicsőségével. Az olasz harctér legvéresebb szakasza az, mely a négyes honvédek ezredesének gondozása alatt állott a harcok kezdeté óta.

Féltő szeretettel örködött minden egyes katonája felett, akik ott vértettek a Doberdó vértől rozsdavörös szikláinál, a San Michele és a San Gabriele hegyein vívott rettenetes küzdelmekben. Dicső győzelmek után az ezredes nevét tanulták meg visszhangozni ezek a sokat vitatott hegyek. Tisztikar nélkül nincs hadsereg, s amilyen a tisztikar olyan a legénység. Az ezredesnek a hősi ezredre átsugárzó lelkesedése, önfeláldozása tette legyőzhetetlenné a négyeseket a pokoli küzdelmekben.

Kratochwil ezredes nemcsak küzdő és sebesült honvédeiről gondoskodott atyai szeretettel, hanem azoknak elhagyatott családjáról is, azért rajongott érte ez az ezred s azért volt kész parancsára halálba menni.

Kratochwil ezredes most megvált a négyes honvédektől: dandárparancsnokká lépett elő. Seregély Dezső alezredes vette át az ezredparancsnokságot a fronton, aki Nagyvárad előkelő társadalmának közkedvelt népszerű alakja.

Seregély alezredes lelkes szavakkal üdvözölte az ezred éléről távozó Kratochwil ezredest, aki a következő sorokban vett búcsút dicső ezredétől:

— Szeretett Négyeseim!

A...ik honvéddandár parancsnokává történt kinevezésem alkalmával ezredem tisztikarának és legénységének szeretetteljes üdvözlő szavait meghatottsággal olvastam.

Majdnem három és fél éven át voltam e szép, hős, vitéz ezrednek vezére — ezredparancsnoka. Büszkeség tölti el szívemet, ha e nehéz, de dicsőséges, együttesen végigharcolt időre gondolok vissza! Az ezred világ-hírnévre tett szert és ezen hírnevet tisztán, homálytalanul fogja fentartani. A bajtársiaság, testvérieség, kötelességteljesítés, jó bánásmód a legénységgel, kölcsönös bizalom egymás iránt maradjanak továbbra is — mint eddig is voltak — ezredem vezérelve. Nehéz szívvel válok meg Tőletek, de vigasztal az a tudat, hogy a kzeletekben maradtok. Nyitva áll ajtóm mindenkor, minden Négyes Honvédem részére. — Az ezredbe beleplántáltam és gondosan ápoltam azt a szellemet, mely végigkísérte az ezredet hősi harcaiban, ott volt ez a szellem mindenütt a hős honvédek vitézi küzdelmeiben. Ez a szellem a híres Négyes Honvédek szelleme. Legyen büszke minden időközön át az, aki a négyes ezredben szolgált.

Egy általam alapított és gyarapított múzeum hirdetni fogja az utókornak az ezred hőstetteit, gyűjtőhelye lesz ez a háborus ereklyéknek, emléktárgyaknak és hivatva lesz az ezred szellemét a későbbi generációkban is fenntartani és ápolni. Létesítettem egy alapot, amely már most enyhíti a négyes honvédek özvegyeinek és árváinak sorsát. A szeretett ezredem által alapított és a nevemet viselő alap támogatni fogja a hős négyes rokkantakat. Egy általam alapított alap hivatva van, hogy a nekünk oly szent és drága elesett négyes bajtársak neveit egy Nagyváradon felállítandó emlékszóbron minden időkre megörökítse. Az ezred történetét a háboruban továbbra is magam fogom a kirendelt bizottsággal együtt szerkeszteni. Nyugodtan tekintek tehát vissza mindezen

alkotásokért az elmúlt időkre, de bizalommal nézek előre is. Tudja meg mindenki, hogy az ezredben gyökerezem és Négyes maradok mindvégig. Isten veletek Négyesek! Szívem a Tietek!

Nagyváradai orvosok előadásai a városházán.

A következő sorok közlésére kéretünk fel:

A világháború minden embertől, szegénytől, gazdagtól, egészségestől, gyengeszeveztétől, férfitől, nőtől egyformán megköveteli erejét felüli áldozatokat.

Minden foglalkozásbeli kivette a maga részét a munkából erejét messze meghaladó mértékben.

Minden társadalmi réteg megtizedelve kerül ki a titáni küzdelemből. Sokan vissza sem jönnek övéi közé, sokan beteg, testi fogyatkozással, megrokkant munkaerővel lesznek kénytelenek helyüket a társadalomban elfoglalni.

Az államhatalomnak, a társadalomnak van és lesz alkalma bőven ezeknek gyógyításában részét kivenni.

Van egy társadalmi réteg, az orvosi, mely ritkán szokott a nagy közönségtől külön áldozatokat kérni. Pedig békében is az orvos az, ki az emberi egészséget fenyegető veszély elhárítására saját egészsége kockázatásával szokott megjelenni.

Jutalma megvan érte: nyugodt lelkiismerete, hogy megtette kötelességét és keresete, hogy magát és családját többé kevésbből eltarthassa. Jut néha az elismerésből is.

Ha valamelyik társadalmi osztály a háboruban megtette a kötelességét; hozott áldozatokat anyagiakban, testi épségben, úgy bizonyára az orvosi kar erejét messze túlszárnyaló mértékben vette ki a részét.

Sokan porladnak a harcterek sirjaiban, sokan lettek nyomorékokká, munkaképtelenné, rokkantakká. Ezeknek hozzátartozóiról méltóan és kellően gondoskodni az államhatalom egymagában nem képes.

Kénytelen tehát az orvosi kar a társadalmat segítségül hívni. Ha nyomorgó orvos család lesz az országban, ha nélkülöző orvos özvegyet, orvos-árvát fognak látni: a szegyen pirja kell, hogy az arcokra jöjjön, mert a hálátlanság bélyegét fogja rásütni a társadalomra.

Az orvosi kar gigászi munkája nélkül százszorosan sujtotta volna az országot a gyász.

A fertőző betegségek minő pusztítást vittek volna véghez, ha az orvos ott nincs a veszélyeztetett ponton.

A rokkantak száma a sebesülések miatt mennyire apadt az odaadó orvosi munka következtében, ki tudná megmondani?

A belügyminisztertől megvan az engedély, hogy az Orsz. Orvos Szövetség adományokat gyűjtsön egy országos alap öszszehozására.

De ezzel az engedéllyel nem akar élni. A hogy a békében is megszokta az orvosi kar, hogy ingyen nem terhel senkit, hogy ellenérték nélkül semmihez sem akar jutni, úgy most is nyujtani akar valamit ezért, a mivel a társadalom az alap növeléséhez hozzájárulni akar.

Az Orvos Szövetség nagyváradai fiókja népes orvosi előadásokat rendez, ezuttal szokásától eltérően belépti díj ellenében.

Az előadások jövedelmét szánja az országos alapnak.

A nagyváradai társadalom mindig szokta venni részét minden szép és jó ügy diadalra juttatásából, remélhetőleg most sem fogja megtagadni önmagát, hanem sietni fog készségesen segítségére lenni annak a karnak a gyámolítására, melyről Ő felsége is napiparancsban úgy emlékezett meg, hogy önfeláldozó munkája nélkül hadserege nem tudta volna az az óriási teljesítményt végezni, mit a háboruban produkált.

Az előadások a városháza disztermében fognak megtartatni és pedig március hó 6, 13, 20, 27 és április hó 3 án mindenkor délután 6 órakor.

Előadók lesznek:

Március 6-án: Dr Edelmann Menyhért, ki az elnéptelenedés veszedelméről tart előadást.

Március 13-án: Dr Konrád Béla a fertőző betegségekről.

Március 20-án: Dr Erdős Adolf a Röntgen- és kétfény-sugarakról az orvosi tudományban.

Március 27-én: Dr Grosz Samu: Bona és orvosi tudomány.

Április 3-án: Dr Grosz Menyhért: Az öregedés és az örök ifjúság problémája címen tartanak előadást.

A rendezőség jegyeket bocsát ki és pedig mind az öt előadásra érvényes jegyeket személyenként 10 koronáért és egy-egy előadásra személyenként 3 koronáért.

Amint a múltban is szerények voltak a honorárium elkérésében, most is szerény díjazás ellenében kéri a rendezőség a nagyközönséget, hogy jöjjön el szeretettel meghallgatni az előadókat, emelje megjelenésével úgy az anyagi, mint az erkölcsi sikert.

Jegyek kaphatók lesznek: Hegedüs-hirlapirodában, Kigyó-, Aranyas-, Aranykereszt-, Csillag-, Csanda-féle gyógyszertárakban és az előadások napján a városháza előadó termében 5 és 6 óra közt.

Az Orvosszövetség
nagyváradai fiókjának
elnöksége.

Téves hiradás a balázsfalvi érseki szék betöltéséről.

A Magyar Kurir jelenti:

Egy estilap nyomán téves hírek kerültek forgalomba a balázsfalvi érseki szék betöltéséről. Az illető lap ugyanis azt írja, hogy a kormány Frentiu Traján Valér lugosi püspököt terjesztette fel a királynak kinevezésre és hogy a kinevezés már a legközelebbi napokban meg fog történni.

Ezzel szemben a Magyar Kurir illetékes helyről nyert információ alapján megállapítja, hogy a balázsfalvi érseki széket választás útján töltik be.

Ez a választás pedig csak április végén fog Balázsfalván az érsekség székhelyén királyi biztos jelenlétében lefolyni. Mint választók résztvesznek a gyulafehérvár—fogarasi (balázsfalvi) érseki főegyházmegyének összes esperesei és esperesi kerületeinek megbízottai, nemkülönben a lugosi és szamosújvári egyházmegyéknek azok a kerületei, amelyek valamikor a balázsfalvi érsekség területéhez tartoztak. A választók száma ezek szerint megközelíti a háromszázat.

Mivel érseki méltóságra rendszerint, de nem szükségképpen megyéspüspököket szoktak megválasztani, ezuttal három megyéspüspök jöhet számításba, névszerint Radu Demeter nagyváradi, Freniu Traján Valér lugosi és dr Hosszu Gyula szamosujvári püspök. Beavatottak úgy tudják, hogy Radu püspök nem hajlandó egyházmegyéjét elhagyni, mivel pedig Hosszu püspök csak a múlt hónapban foglalta el a szamosujvári püspöki széket, nagy a valószínűség, hogy a választók Freniu püspök személye körül fognak csoportosulni, aki rangidősebb. Az akként megválasztott érseket fogja azután a kormány megerősítés céljából felterjeszteni a királynak és a római szentszéknek. Mint a Magyar Kurir értesül, az érsekválasztás királyi biztosául dr Siegescu József prelátnak, országgyűlési képviselőnek van kiszemelve.

Március 15-től kezdve 25 százalék tengeri liszt. Budapesti tudósítónk jelenti: A kormány rendeletet adott ki, mely szerint március 15-től kezdve valamennyi törvényhatóság területén — kivéve Budapestet — 25 százalék tengeri lisztet kell a kenyérliszthez keverni.

Ausztriában ex-lex van. Bécsből jelentik: Osztrák politikai körökben a válságot nem látják elintézettnak. Ma az utolsó nap, amelyre a költségvetésnek még érvénye van, holnap Ausztriában ex-lex következik. A helyzetet pesszimistákusan ítélik meg, a csehek és délszlávok nem mutatnak hajlandóságot arra, hogy a válság békésen legyen megoldva.

A választójogi bizottság ülése.

A választójogi bizottság csütörtök délelőtt 10 órakor folytatta tanácskozásait. — Beöthy László elnöklete alatt.

Mándy Samu munkapárti képviselő volt az első felszólaló, aki követeli, hogy a választások titkossága esetén, mondják ki a kötelező szavazást is. A javaslatot nem fogadja el.

Mándy után Antal Géza megdöbbenéssel látja, hogy Székely Ferenc tegnapi felszólalásában a nemzetiségi kérdést egyszerű nyájaskodással intézte el. Javasolja, hogy a magyarság érdekeit a nemzetiségekkel szemben a közigazgatás államosításával védelmezzék meg. A javaslatba kéri felvenni a magyarul írni olvasni tudás követelményét. A javaslatot nem fogadja el.

Báró Kürthy Lajos megnyugvással állapítja meg, hogy a bizottság tagjai között megnyilatkozó türelmetlenség megnyihült. Az eddigi beszédből azt látja, hogy a legnehezebb kérdéseket túlzó optimizmussal kezelik, a valóság azonban az, hogy a nemzetiségi kérdést különösen nagy erővel most kell és lehet elintézni. Az erdélyi részeken és a felvidéken a magyarság már is háttérbe szorult, a javaslat a legnagyobb veszedelmet zudítja a magyarságra. Követeli a közigazgatás államosítását, valamint a vidéki állami rendőrség létesítését. A javaslatot különben általánosságban elfogadja.

Kürthy felszólalása után az elnök az ülést délután 2 órakor bezárja.

Az oroszoknak holnapig alá kell írni a békeszerződést.

Budapest, február 28. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti Breszt-Litovszkból: Az orosz küldöttség ma megérkezett. Tagjai: Sokolnikov, a küldöttség vezetője, Petrovszki belügyminiszter, Csicserin és Karachan, a belügyminiszter segédei, Alexejev földművelésügyi miniszter, Altwater tengernagy, mint az admirális képviselője, Adaszki és Lipeki a vezérkar képviselőiben, végül Danilov és Joffe.

Berlinből jelentik: Az orosz béke delegáció ma megérkezett Breszt-Litovszkba. A német békeultimátum értelmében a békeszerződésnek három nap alatt, tehát szombatig alá kell írva lennie.

A Presse szerint a hadifoglyok kicserélésének is benne kell foglaltatnia a békeszerződésben, amelynek aláírása a hét végére várható. A hadifoglyok kicserélés részleteit külön bizottság fogja megállapítani.

Czernin találkozott Ferdinánd királylyal.

Budapest, február 28. (Saját tudósítónktól.) A Vossische Zeitung jelenti: A román béketárgyalások csak informatív megbeszélések, amelyek nem nyilvánosan folynak, miután a breszt-litovszki nyilvános tárgyalások módszere kudarcot vallott.

Budapest, február 28. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti Bukarestből: A szövetséges hatalmak képviselői Bukarestbe érkezésük óta nem kötelező előzetes megbeszéléseket folytatnak Avarescu tábornokkal. Egyik ilyen megbeszélésen létrejött megegyezés alapján Czernin külügyminiszter, a román csapatok által megszállva tartott román területen beszélgetést folytatott Ferdinánd királylyal. A szövetségesekkel való egyetértésben Czernin gróf közölte a királylyal azokat a feltételeket, amelyek alapján a négy szövetséges hatalom hajlandó volna Romániával békét kötni.

Ferdinánd király rövid gondolkozási időt kért, amit megadtak neki. A választól fog függni, vajjon a békés megoldás lehetséges lesz-e Romániával.

Böhm-Ermolli megkezdte előnyomulását Ukrániába. Csapataink Podólia fővárosa előtt.

Budapest, február 28. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik a Magyar Távirati Irodának február 28-iki kelettel:

Stapura dr a podóliai kormányzó-ság biztosa és Nikolajev őrnagy a délnyugati arcvonal törzstisztje e hó 25-én megjelentek az 54. hadosztály parancsnokságánál és azt a nyilatkozatot tették, hogy a központi radával való összeköttetés hiányában ők kérik segítségünket Ukrania részére a bolsevik-ekkel szemben és kérik, hogy az osztrák-magyar csapatok nyomuljanak be Ukániába. Stapura dr és Nikolajev őrnagy, akik magukat megfelelően igazolták, nyomatékkal hangsúlyozták, hogy kérelmüket az egész ukrán nép nevében tették meg.

Bécsből jelenti az Est: Böhm-Ermolli csapatai megkezdtek előnyomulásukat Csernovitztól keletre s az osztrák határtól nyugatra, körülbelül azon a vidéken, ahol az orosz front lövészárkai csatlakoznak a román fronthoz, úgy, hogy csapataink már túl vannak azon a zónán, melyet a román csapatok megszállva tartottak. Előnyomulásuk közben komolyabb ellenállásra és harcra sehol sem került a sor. Csapa-

taink az osztrák határt már átlépték s csak órák kérdése, ha ugyan eddig már meg nem történt, hogy Ukániába bevonuljanak.

Illetékes helyen kijelentették, hogy csapatainknak ez a mozdulata nincs elintéztben Seidler miniszterelnöknek az osztrák képviselőházban tett azon nyilatkozatával, mely szerint hadseregünk nem fog benyomulni Ukániába. Akkor még azt hittük, hogy Ukániában a rend magától helyre áll, ez a feltevésünk azonban nem vált be; Podolia segítségünket kérte. Beigazolódott, hogy Ukrania északi részében, ahova a német csapatok már bevonultak, rend van, ellenben az ország déli részében teljes a zűrzavar. Meg kell akadályoznunk, hogy a bolsevik bandák rémvilágot teremtsenek és elpusztítsák a nekünk szánt élelmi készleteket.

Bécsből jelentik a Magyarországnak: Osztrák parlamenti körökben elterjedt hírek szerint hadvezetőségünk már eléget tett Podolia kérésének. Csapataink előnyomulása Podolia területére megkezdődött, sőt jelentések vannak arról, hogy csapataink közvetlen Podolia fővárosa: Kamienec Podolszk előtt állanak.

A vidéki járásbiróság épületében lesz a közélémezési kormánybiztos hivatala.

A hivatalos lap vasárnapi száma, amint ezt akkor még is irtuk, közölte Wekerle Sándor miniszterelnök rendeletét, amely szerint Arad, Bihar, Csongrád és Hajdúvármegyék, valamint Arad, Debreczen, Hódmezővásárhely, Nagyvárad és Szeged városok területére Nagyvárad székhellyel Malatinszky Lajos, Biharvármegye főispánja neveztetett ki közélémezési kormánybiztossá.

A kinevezés következtében Malatinszky főispán résztvett a Windischgrätz Lajos herceg közélémezési miniszter elnökele alatt tartott tanácskozáson, amely részletesen megállapította a közélémezési kormánybiztosok ügykörét szabályozó szolgálati utasítást. Eszerint a kormánybiztosok minden kihágási ügybe beleszólhatnak ugyan, de közvetlen felfüggesztési joguk nem lesz.

A szolgálati utasítás igen nagyfontosságú intézkedése lesz az, amely a községi jegyzőket lehetőleg mentesíti a közélémezési intézése alól, mert a tervezet szerint ezt a munkát a jövőben a kormánybiztos alá rendelt katonai egyének fogják ellátni. A közélémezési intézésében általában több katonát akarnak foglalkoztatni s ezért a kormánybiztos mellé egy törzstisztet fognak beosztani, aki a katonák személyi és fegyelmi ügyeit fogja intézni. Úgy értesülünk, hogy Malatinszky főispán mellé ilyen minőségben Frankó alezredest fogják beosztani.

A közélémezési ügyek vezetése, a meglévő készletek arányos elosztásának, az elrejtett készletek felkutatásának irányítása és mindenekelőtt igazságosság, méltányosság lesz a kormánybiztosság főfeladata. Malatinszky Lajos főispán személye, sokoldalú képessége, munkabírása garancia lesz arra, hogy a hatásköre alá rendelt vármegyék és városok közélémezésében mintaszerű rend lesz.

Mióta a főispán Budapestről a kormánybiztosok értekezletéről hazaérkezett ugyyszólván minden idejét arra szenteli, hogy az írott rendelkezésekből, utasításokból egy nagyarányú hivatalt, a kormánybiztosi hivatalt megszervezze, ahol 5 vármegye és 5 város közélémezésének minden ügyét-baját intézni fogják. Legnehezebb volt alkalmas helyiségről gondoskodni, sok utánjárás után tegnap sikerült Malatinszky főispánnak a kormánybiztosi hivatal részére megfelelő helyiséget találni: a vidéki járásbiróság épületének 5 szobája készen várja a hivatal személyzetét. A szobák berendezése folyamatban van, néhány nap múlva készen lesz ez is. A főispán egész nap tárgyal, árajánlatokat mérlegel, tisztviselőket szerez az új hivatal részére.

Pár nap még s Nagyvárad gazdagabb lesz egy nagyfontosságú hivattal.

Dr Medvigy Gábor szerint nincs kitérés a közköltő felemelése elől, mert eddig halogattuk a dolgot s most ránk zudult a veszedelem. A mostani deficit nem egy évi, de már régen gyűlt össze. A költségvetést általánosságban elfogadja.

Dr Friedländer Sámuel azzal kezdi, hogy a tanács súlyos javaslatával szemben kapitulálni kell. Majd azt fejtegeti, hogy az új teher tulnyomó része az ingatlanokra hárul. A házbérijövedelemnek felét oda kell adni, de a béreket nem lehet emelni. Az adózó képesség nem emelkedett az ingatlanoknál, csak az iparnál és kereskedelemnél, ezért az ingatlanokat mentesíteni kellett volna az új terheknél. Majd azt fejtegeti, hogy a város gazdálkodása pazar. Sok a személyzet s nem való, hogy emberfeletti munkát végezzenek. A marosvásárhelyi példa nem jó, mert nemzeti védelemről van ott szó, amelyről gondoskodni állami kötelesség. Nagyvárad improduktív munkát végez. Új állásokat akarnak, kulturatanácsost s nem lesz pénz a kulturára. A költségvetés nem nyújt tiszta képet. Ott vagyunk, hogy nem 9 százalék, de 15 százalék lesz a pótdadó. A vámsorompóknál kevesebb jön be, mint a kiadás. Amikor milliókkal emelik a közterheket, jogosan kívánja a polgárság, hogy aki egy főtisztviselői állást betölt, az minden tekintetben megbízható, korrekt legyen. Az egyik főtisztviselőre pedig a nagyvárad és budapesti bíróság mondta, hogy *megbizhatatlan*. A közönség elvárja azon főtisztviselőtől, akinek az módjában van, hogy ezen segítsen. A közönség, mikor erejét meghaladó áldozatot hoz, azt is elvárhatja, hogy olyan tisztikara legyen, akire büszke lehet. Ha ezt a dolgot az autonomia keretében nem orvosolják, kénytelenek a miniszterhez menni. Megtisztítani kívánja azt a helyet, amelyet ez a főtisztviselő elfoglal. — A költségvetést kényszerűségből elfogadja.

Rimler Károly: Semmit nem jelöltek meg, amit kifogásolnak. Két évtized halogtatása okozta a mai bajt, amelyet visszacsinálni nem lehet. A törvényhatóság mindig új intézményeket kívánt, de fedezetről nem gondoskodott. Felmutatja a 48-as párt vörös könyvét, amely óriási programot foglal magában. Aki azt összeállította, hiszi, ha itt volna, most megszavazná a közköltőemelést. 2 százalék, majd 5 százalék emelést kértek, de leszavazták. Így állott elő a mai helyzet. De nem tartja nagy veszedelemnek a mai nagy terhet, mert ha vége lesz a háborúnak, a jövedelmek emelkednek s leszállítják majd a városi adót. (Ellentmondások.) Ezt állítja. Végül cáfolja a felszólalók érveléseit.

Csak átmeneti a nagy teher.

Juricskay Barna szerint elő kell készülni a háboru utánra, azért kell jobban igénybe venni a polgárság teherbírását. *Jót áll érte, hogy csak 2—3 évig lesz ez a nagy teher.* Olyan új jövedelmekkel jönnek elő, amelyek a város bevételeit emelik s a mostani súlyos terhek csak átmenetiek lesznek. Ajánlja a költségvetés elfogadását.

Szűcs Géza főszámvevő tagadja, hogy hiányos a költségvetés. Az 1916. évi zárszámadás az iratok között van, csak nem lehetett kinyomatni. 1916-ban 596 ezer korona a deficit. Ezzel foglalkozott a közgyűlés, ső

Felemelték a városi pótdadót.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén letárgyalta és elfogadta a város 1918. évi költségvetését s megszavazta a városi pótdadónak 43 százalékkal való felemelését.

Azelőtt, ha 2 százalék pótdadó emelésről volt szó, óriási vita után azt is leszavazták s igaza van a polgármesternek, hogy ezzel zudították a város polgárait a mostani óriási pótdadót.

Eszünkbe juttatja ez a dolog az egyszeri embert, aki lemondott a dohányzásról, hogy spóroljon s mikor egy év múlva megkérdezték, hogy mit takarított meg, nem volt egy fillérje sem.

Különben pedig Juricskay Barna tanácsnok erősen fogadkozott, hogy 2—3 év múlva okvetlen leszállítják a most felemelt pótdadót. Ismeretes az a mondás:

— Ja, kérem az adónak az a furcsa természete van, hogy az csak felfelé száll, lefelé soha!

Adja Isten, hogy Juricskay rácáfoljon erre a nagyon is erős tapasztalatokon alapuló mondásra.

A rendkívüli közgyűlés lefolyása a következő volt:

Ember Géza főispán elnökölt. A bizottság tagjai csekély számban voltak jelen.

A tanács előterjesztette az 1918. évi költségvetési tervezetet.

Az általános vitánál először Weiszlovits Gyula szólalt fel. Kifogásolja a városi gazdálkodást. A város földjeit potom áron adják bérbe. A bérlet alul felszabaduló földeket tovább ne adják bérbe, hanem házi gazdálkodást folytasson a város. A városi igák stb. szükségletének ellátására állítson fel a város kovács és kerékgyártó műhelyt.

Balogh Döme kifogásolja, hogy rendkívüli közgyűlésen tárgyalják a költségvetést s indítványozza, hogy a március havi rendes közgyűlésre halasszák a tárgyalást.

Biró Márk megdöbbenőnek tartja, hogy alig huszan jelentek meg ily fontos közgyűlésen. A helyzet nehéz, mert a hiány fedezetéről gondoskodni kell. Rámutat, hogy a város kintlevőségét nem hajtják be; pl. vízvezetési díjban százazrekre megy a város követelése, holott azokat a házigazdák bezedik a lakóktól. Az adóknál is nagy hátralékok vannak. Megdöbbenő, hogy a mindég tulzsufolt villamos vasuttól oly csekély részesedést kap a város. A költségvetések évről-évre rosszabbak. A háboru 4 millióval fokozta a város kiadásait. Tavaly kértük ennek a konvertálását, ma már kénytelenek vagyunk tovább menni s kérni kell, hogy a miniszter gondoskodjék a városokról és segítse ki azokat a bajból. Marosvásárhelynek 9 millió segítséget adott a kormány, ezt nem sajnálja, de segítsen a többi városokon is.

kölcsön: is szavazott meg a fedezésére. Nem a tanács a hibás, de a törvényhatóság, hogy fedezet nélkül mindig új nagy kiadásokat szavazott meg. A háború folytán nem 4, de 1 és fél millió kiadása volt a városnak. Van remény, hogy kárpótolva lesz a város.

Hegedűs Nándor ferde szembeállításnak mondja a háztulajdonosok és más adózók megosztását. Ez itt tért nem foglalhat. A háztulajdonosok már nagy kedvezményben részesültek, míg a III. oszt. kereseti adókat 2-800 százalékkal emelték. Nem állandó a kereskedők jövedelmének emelkedése. A pénzügyi tanácsos optimizmusát visszautasítja, mert a régi hibát megismételni nem szabad, hogy a földből bujlik elő a pénz. Új kereseti forrásokat mindég ígértek. Erre beruházni nem lehet, mert ebből keletkezik a mai baj is.

Juricskay: be is bizonyítom!

Hegedűs Nándor: Majd az események fogják bizonyítani. Az államtól nem követelhetünk mindent. Hogy a katonai ügyek városi kézben vannak a háború alatt is, annak nagy előnye volt a polgárságra.

Mertz János arra hívja fel a figyelmet, hogy a háztulajdonosok a saját helyiségeik után elenyésző csekély összeget vallanak be. Ennek revidálására küldjenek ki egy bizottságot!

Ezután a költségvetést általánosságban elfogadták, s elhatározták, hogy a háborús kiadások megtérítéseért felírnak a kormányhoz.

A részletes tárgyalás

során az egyes tételeknél **Balogh Döme**, **Weiszlovits Gyula**, dr. **Fridländer Sámuel** szóaltak fel, végül változtatás nélkül elfogadták a javaslatot, amely szerint az 5 százalékos iskolai, 2 százalékos ipariskolai, 3 százalékos óvodai pótdadón kívül 8 százalékos állapították meg a községi pótdadót.

*

A közpénzeket ezután is az eddigi 11 pénztintézetben helyezik el.

*

Elfogadták végül a hatósági központi szeszfőzde működéséről szóló jelentést és javaslatot s ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Adók kivetése.

Kováts Kálmán

az összeférhetetlenséget megcáfolja

A harmadosztályú kereseti adó kivetésére kiküldött bizottság tegnap **Mihelly Adolf** elnöklésével ismét hatalmas adókat állapított meg.

Az **Andrényi K.** és **Fiai** cégre könyvei alapján 5000 korona adót.

Leitner Márton kereskedőre (Zöldfa-utca) 3500 korona adót.

Munk és Schönberger cégre (Kossuth-utca) 3000 koronát.

Kárpáti Miklósrá 500 és **Sternberg L.** cégére kereskedőre 400 koronát.

A vagyonadó kivető bizottság tegnap nem tartott ülést, hanem március 26-ára tette át a kitűzött ügyeket.

Kováts Kálmán műasztalos, a kereseti adókivető bizottság tagja annak közlését kéri, hogy a kereskedőknek ellene inkompabilitás címén emelt kifogása nem bír al-

pal, mert ő nem tagja a hadiadót kivető bizottságnak, csupán az értékmegállapító bizottságnak, amelybe még **Czifra Kálmán** volt főispán nevezte ki. Tizenöt éve működik közügyekben, tehát tudja, hol van összeférhetetlenség. Arra igyekezett mindig, hogy polgártársait méltányos és igazságos terhekkel róják meg s a polgári munka kellő módon érvényesülhessen. Ő a polgárság érdekeit képviseli nem a fiskusét s egy percig se tartaná meg helyét, ha nem szolgálhatná polgártársai jogos érdekeit.

A csodarabbi lakzihoz.

Esküvőkre lisztet lehet kérni a Közélelmezési Hivataltól!

Hol kell rekvirálni? —

A következő sorok közlésére kéretünk fel:

Tekintetes Szerkesztőség!

A mai Tiszántúlból olvastam, hogy a csodarabbi férjhez adja a leányát és ez alkalmából Galiciából idecsődített 400 vendége részére nagy lakomát rendez.

Hiszen mindenki rendezhet lakomát olyat és oly méretűt amilyent akar, ebbe senkinek nincs beleszólása, de akkor, amidőn a közérdek rovására megy a dolog, igenis van beleszólásom nekem, van neked és neki is, édes mindannyiunknak.

Vagy talán szó nélkül hagyható e az, hogy a fejadagok leszállítottak és az idegenek részére, ugyanakkor annak vendégserege részére a t. Közélelmezési Hivatalnak főlős mennyiségű liszt, cukor stb. cikke van?

En, aki nemrég tértem át a zsidó vallásról a róm. kath. vallásra, nem faji gyűlölködésből írom e sorokat.

Hiszen éppen Jézus tanai tanítottak meg a türelmességre és a felebaráti szeretetre. Tanum erre **Imrik S. Zoltán** kanonok ur. De fellázad minden vérem arra a gondolatra, hogy mink, a proletárok mennyit nélkülözünk a mai világban és mily beosztással élünk, hogy csak a lisztünk elég legyen, míg más, az idegen nemcsak ő maga dűskál mindenben, hanem még vendégsereget is képes el látni napokig és erre a Közélelmezési Hivatal nyújt segédkezet.

Ez már tűrhetetlen állapot, amit szó nélkül hagyni lehetetlen.

Ezért kérem soraimnak b. lapjában helyet adni és felhívni az illetékes körök figyelmét, hogy tüzetes vizsgálat tárgyává tétessék.

1. Van-e joga a t. Közélelmezési Hivatalnak ilyen soronkívüli kiutalásra?

2. Ha nincs, kit terhel a felelősség ezen ügyből kifolyólag?

Mert ha van joga hozzá, úgy kérünk intézkedést arra nézve, hogy ha e város falai közé vendégeink érkeznek, mi is külön kenyér- és cukorjegyeket kapjunk a mi rokonnaink részére is, ha nem is 400-an lesznek. Vagy talán a galíciai menyegzőknél privilegium, vagy talán egyenesen monopólium?

Nagyvárad, 1918 február 28 án.

V-r-i F-c.

Az a nagy és jogos megdöbbenés, a mely a viznizi csodarabbi által rendezett cécut követte, adta a levél beküldőjének kezébe a tollat s iratta vele a fentközlött sorokat. Tegnapi cikkünknek visszhangja ez, amely keresztények és zsidók között, minden kultúrember lelkében feltámadt, mert a háborús gyász közepette hivalkodó és kiabáló procoskodásnak más hatása nem is lehetett. Az a szerencse, hogy a város urait nem vezethette félre az ilyen vásári tempó s a meg-

hívásnak nem dültek be sem a főispán, sem a polgármester, sem a főjegyző, sem a főkapitány nem állt oda statisztálni, csak üdvözlő táviratokat küldtek egyesek, ami teljesen fölösleges volt.

A város közélelmezési hivatala azonban kiutalt a csoda rabbinak lisztet és kölest. Esküvőre. Jegyezze azt meg minden nagyvárad ember és esküvőre bátran kérjen lisztet és kölest. Hiszen a rabbit nem illette meg és kapott, minket megillet és ne kapnánk? Honnan telt az ezeremberes vacsora, honnan szedték elő a „hivék“ a tömérdek ennivalót? Eddig a magyarság szobáit, ágyait, vermet, padlásait, a templomokat a kriptákat kutatták át a hatósági közegek, keresve lisztet és gabonát. Jöjjön már sorra a galíciaiak és bukovinaiak lakása, boltja, raktárja, zugszállója is, nézzük, hova rejtették a tömérdek ennivalót!

A pedagógiához mindenki ért.

(Beküldetett)

Hogy minden ember született orvos, azt kedélyesen igazolta valamelyik tréfakedvelő színművésztünk. Erre az állításra tett fogadását úgy nyerte meg, hogy felkötötte állát és fogadó társával végig ment az utcán, minden ismerőse — akivel csak találkozott — kipróbált gyógyjavaslattal látta el, amelytől panaszolt baja föltétlenül elmúlik.

Hogy minő elméleti és gyakorlati pedagógusok, sőt iskolaszervező zsenik vannak városunkban, az a leánygimnázium ügyében tegnap este tartott értekezleten bizonyult be. Dr. Thury László bámulatos érzékkel megsejtette még a felállítás előtt, hogy a leánygimnázium az ő igényeit ki nem elégítheti s a leányait azért nem is járatta oda. Azonban azt már nem tudta, hogy Nagyváradon már negyedik éve van felsőkereskedelmi leányiskola, mert elég hosszú beszéde végén nagy zavarba jutott, hogy felsőkereskedelmi kapcsolatos felsőleányiskola vagy leánygimnázium kell-e Nagyvárad város közönségének.

S ez az ur a községi iskolák helyi hatóságának szakavatott elnöke.

Csoda-e aztán, ha mellette egy másik iskolaszervező nagyság kijelentette, hogy a községi v. állami jellegű leánygimnázium felállítása és továbbfejlesztése a lehető legkönnyebb feladat, mert hiszen a beállítandó három osztálynak bármely egyszerű három szoba elegendő. Tévedéséről ugyan fölvilágosították, de hát furcsa, hogy megesett s még furcsább, hogy az ilyen hangadó urak mondanak ítéletet tanítók, tanárok eljárása felett.

Paedagogus.

Legújabb füzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

* Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.

Velence bombázása.

Budapest, február 28. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

A Piave arcvonal egyes szakaszaiqan fokozódott a tüzérségi tevékenység,

Innsbruck nyiltvárosnak az olaszok által való bombázásának megtorlásául repülő géprajaink február 27-ének éjjelén Velence hadikivítő vasuti állomásait és katonai telepeit bombázták és ez alkalommal számos találatot értek el, amelyek tüzvészeket okoztak.

A vezérkar főnöke.

A minszki zsákmány.

Berlin, február 28. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér. A hantüveletek tovább folynak. Esztlandban a negyedik eszi ezred is parancsnokságunk alá helyezkedett az országban portyázó bandák leküzdésére. Minszkben 200 géppuskát és 50.000 fegyvert zsákmányoltunk.

Ludendorff, első főszállásmester.

..HIREK

A Kath. Kör mai közművelődési estélye.

Ma délután 5 órakor tartja a Kath. Kör harmadik közművelődési estélyét, melynek keretében tartja nagyérdemű és rendkívül tanulságosnak ígérkező filozófiai előadását *Domanek Pál*, a jeles egyházi szónok.

A műsornak kiemelkedő pontja lesz dr. *Báthori Oszkár*né urasszony éneke, aki éven át a székesegyházi énekkar első szoprán énekesnője volt és ez alkalommal egy operariát és egy új háborus dalt ad elő.

Szabó Erzsike urleány gyönyörű szavalótehetségét már ismeri a Kath. Kör közönsége.

Gyönyörű zongorasámokkal kezdődik és végződik az ünnepély, melyet *Vásárhelyi Pálma* és *Boros Elza* urleányok adnak elő.

A teljes műsor a következő:

1. a) Stephen Heller: Die Forelle, Caprice Brillant. b) Chopin: Drei Ecossaisen. Zongorán előadja *Vásárhelyi Pálma* urleány.
2. A lélek az isteni malaszt tűzében. Előadás. Tartja *Domanek Pál* papneveldei lelkiigazgató.
3. a) Puccini: Ima a „Tosca” c. operából. b) A táborból küldöm... Szövege *Laszcik Ernő*től, zenéje *Resch Mihály*től. Éneklő dr. *Báthori Oszkár*né urasszony.
4. Szavalat. Tartja *Szabó Erzsike* urleány.
5. Chopin: Grande Valse Brillante. Zongorán előadja *Boros Elza* urleány.

* **Ferenc József főherceg kitüntetése.** A hivatalos lap közli, hogy *Ferenc József* főherceg 7. huszárezredbeli főhadnagyot a király az ellenséggel szembeni vitéz magatartásáért és kitünő szolgálatáért az újabb legfelső dicséret elismeréssel tüntette ki.

* **Az irni-olvasni nem tudók ingyenes tanfolyama** megnyílik 1918. március 2-án este hét órakor a Bazár-épületi polgári iskolában. A tanfolyamot *Zöldy Bertalan* tanító vezeti. Előadások minden kedden, csütörtökön és szombaton este 7-től 9-ig. A szombati első előadás alkalmával a tanfolyam vezetőjénél az iskola helyiségében még be lehet iratkozni. Az országos Közművelő-

dési Tanács látja el a tanulókat tankönyvvel és írószerekkel. Aki irni-olvasni egyáltalán nem tud, vagy nem tökéletesen, ne mulassza el ezt a kedvező alkalmat az irás-olvasás és számolás elemi ismereteinek *ingyenes* megszerzésére s arra, hogy a tanfolyam sikeres elvégzése után a *választójogi igazolásnál is használható államérvényes bizonyítványt* kapjon. Érdeklődni a kir. kath. jogakadémia Szabadoktatási Bizottságánál is lehet, hétköznap délelőtt (telefon 13—91.)

* **Esküvő.** A bécsi Szent István-templomban szerdán ment végbe idős gróf *Apponyi Antal* esküvője özvegy *Königswarter Hermanné* bárónéval, aki leánykorában *Sosna* néven a bécsi Karltheater tagja volt.

* **A népszövetségi ifjusági mozi hoi-napi előadása.** Holnap, szombaton ismét rendkívül érdekes vetítő estélyt rendez a Kath. Kör és Kath. Népszövetség az ifjusági mozielőadások sorozatában. A műsor a következő:

1. Sascha—Mestter heti hiradó.
2. Az életmentő. (Bohózat.)
3. A négy lábú hős. (Életkép.)
- 4, 5, 6. Egy év a dzsungel mélyén. (Dráma 3 felvonásban.)

Az előadás fél 6 órakor kezdődik.

* **Egy ifju leány halála.** *Eisner Matild*, a Gazdasági és Iparbank derék tisztviselő-nője, élete 18. évében, a halotti szentségek felvétele után, tegnap elhalt. Az elhunyt fiatal leány temetése holnap, szombaton délelőtt 10 órakor lesz a Kálvária-utca 38. sz. háztól.

* **„Szurd ki a szemit”.** A nagypiac-terén mendegélt *Novák Andor* tavaly egy őszi estén, amikor két férfi és két nő megrohanták s az egyik így kiáltott:
— Szurd ki a szemit!

Azzal nekiestek, késsel összeszurkálták s megrugdosták.

A büntetőjárásbiróságon *Boglutz László* járásbíró tegnap vonta felelősségre *Schmidt János* és *Magyar Antal* cipészeket, akik ezt elkövették. A bíró *Schmidt*et 1 havi fogházra, *Magyar Antalt* 14 napi fogházra ítélte. Fellebbeztek.

* **Sonkapácoláshoz** való só kapható *Farkas István* „Apolló” drogériájában.

* **Ne dobja ki pénzt új ruhákért,** mert a kitűnően bevált ruhafestékek régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. *Németh Pál* Aranykereszt gyógyszer-tárában, városháza mellett.

* **Eladó.** Különböző női fehérnemű, egy szép mattágy ruganybetéttel, lószőr matrac-csal és egy régi mangolló Uri-u. 23. szám a. Értekezhetni az udvari lakásban.

* **Istállótrágyát** saját igánkkal házaktól elszállítunk. Telefon 1099.

* **Köhögés, hurut és rekedtség** ellen biztos hatású szer a hurut-szeletke, 1 göboz ára 2 korona. Kapható *Farkas István* „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Pemete- és hársfamézscukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható *Németh Pál* Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

* **Tyukszemirtó** három nap alatt elmulaszt tyukszemét, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ara K 1:50. Kapható *Farkas István* „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

Színház.

Heti műsor:

Péntek: Uri divat (Bérlétnben.)
Szombat délután: Padlásszoba.)
Szombat este: Uri divat. (Bérlétnben.)
Vasárnap délután: Vasgyáros.
Vasárnap este: Stambul rózsája.

A jövő hét reprizei. Már készen áll a színháznál a jövő hét műsora is, amely ugy a zenei, mint a drámai műfajokat kedvelő közönség számára bőséges szórakozást nyújt. — Mint azt már említettük, a hét műsorát Shakespeare örök szép tragédiája, a Hamlett nyitja meg, a dán királyfi szerepében *Tóth Elekkel*. Otélliat pedig *Hevessy Mariska* ját-sza. A jövő hét műsorán szerepel ezenkívül a Luxemburg grófja című közkedvelt ope-rette, teljesen új betanulással, amelynek so-rán elsőrangú szerephez jut *Stoll Béla*, a társulatnak ez a sokoldalú tagja, aki *Bazilo-vits Bazil* herceget ját-sza. — Felújításra ke-rül még a hét folyamán a Faun, amely szin-tén új szereplőkkel fogja ez estén a műsört betölteni. Kurblauchnak ez a fantasztikus színműve olyan, amely a maga érdekes mese-szövésével végtelenül vonzó és mindvégig lekötő a nézőt. A nálunk nagy sikereket ara-tott színmű címszerepét *Tompa Béla* ját-sza. A reprizek között jelentős hely jut egy ná-lunk már rég nem látott, csodás muzsikájú operettnak: a Sultának, amelynek nem-csak a teljesen új szereposztás az érdekes-sége, de különösen vonzóan hathat a publi-kumra, hogy a repriz estéjén alkaima lesz a színházi közönségnek arra, hogy a társulat két imponáló tudású énekművésznőjét: *Sz. Zsigmond* Annát és *Kovács Margit*ot egy ensembleban láthatja. Végül a jövő hét mű-sorának reprize között szerepel még a Csár-dáskirálynő, amely most éri meg a 47-ik előadást, ami annyit jelent, hogy még ebben az időnyben, a közeljövőben eléri ez a pom-pás és közkedvelt operette a jubiláris 50 ik előadást.

A Stambul rózsája. Molnár Ferenc Uri divatjának bemutató hetét, amely a drá-mai együttes számára volt lefoglalva, a szin-ház a repertoire egyik legkedveltebb operetté-jével, a Stambuli rózsájával fejezi be vasár-nap este. És ahogy az egész héten át a publikum sietett magának az Uri divat elő-adására jegyet biztosítani, épp oly élénk volt a kereslet a vasárnap este színtre kerülő Stambul rózsája előadásainak jegyeiért.

A padlásszoba. Ez a kedves zenéjű bájos operett, amelynek poétikus meséjét oly meleg szeretettel fogadta a közönség, leg-közelebb szombaton délután kerül előadásra, abban az elsőrangú szereposztásban amely-lyel már a bemutató alkalmával meghódí-totta a közönséget.

URÁNIA mozgó-színház
Pénteken
A főpróba
dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

VIGADÓ mozgó-színház
Pénteken
Színházi herceg
dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

APOLLÓ mozgó-színház
Pénteken
Newyork szépe
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

EGYESÜLETEK

A Tiszántuli Méhészegylet tegnap délután tartotta rendes havi választmányi ülését, amelyen *Gresinszky Antal* elnökölt.

Elnök az ülést megnyitván, örömmel emlékezett meg arról a nagy erkölcsi és anyagi sikerről, amellyel az egyesület által február hó 14-én rendezett Méhészdélután meghódította ennéka fontos gazdasági ágának egy a helybeli, mint a vidéki közön-ségét.

Azután *Niedermann Antal* ügyvezető elnök terjesztette elő a cukor ügyet, valamint a gyékény kasok olcsó előállítását és beszerzését. *Szilágyi Béla* egyleti pénztárnok ismertette a pénztári ügyet. Eszerint az egylet vagyona 6351 K 47 fillér. A Méhészdélután tiszta jövedelme eddig 944 K 68 fillér.

Végül tárgyalta a választmány *Takács Gyula* egyleti titkár és *Vajnovszky Vince* főtitkárnak az Erdélyrészi méhészegylet részéről történt sérelmét és *Szeőke Gyula* és dr. *Hegedüs Károly* indítványait elfogadva elhatározta, hogy ezen ügyet felterjeszti a földművelésügyi miniszterhez és orvoslást és védelmet kér olyan vádak ellen, amelyek nemcsak a méhészet e két buzgó munkása, hanem az egész magyar méhészet ellen irányul. Több kisebb ügy letárgyalása után az ülés véget ért.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

Az Izr. nőegylet Schubert estéje.

A nagyváradai izr. nőegylet Schubertnek szenteli legközelebbi estéjét. A próbákból ítélve, bizvást mondhatjuk, hogy amit a hangverseny szereplői nyújtani fognak, az magasan fölülte áll a műkedvelőség színvonalának: a közreműködők valóságos művészettel szólaltatják meg Schubert megkapó költszetét.

A program a következő:

1. Bevezető Schubertől. Irta Szamosi Lajos, előadja Schwartz Elza.
2. Dalok: Vizáradat. A posta. Az ébresztő. Énekt. Barta Ninuska.
3. Impromptu As dur. Zongorán előadja Havas Rózsika.
4. Biedermayer jelenet. Játsszák Darvas Rózsika és Szandicz Trudy.

5. Rondó brillant És dur. Zongorán előadja Schönfeld Ily.

6. Dalok: Die böse Farbe. Der Neugierige, Haidenröslein. Énekt. Schönberger Emmy.

7. Tábló: Schubert egy bécsi család estélyén. 1) Tánctetét a Három a kislányból, táncolják Mihelffy Magda, Fleischer Annus, Perlesz Emmy és Szandicz Trudy. 2) Laendler. Táncolják Édelmann Hédi és Reichard Irénke.

A táblóban szerepelnek: Kálmán Klári, Fehér Erzsike, Szajay Duczi, Szandicz Annus, Neubrunn Sárika, Okányi Erzsike, Markovits nővérek.

A zongorakiséretet Bleyerné Garzó Adél urhölgy és Kálmán Andor voltak szívesek vállalni. A táncokat Alföldy László táncanár tanította be.

A nagyérdemű est holnap este fél 9 órakor kezdődik. Jegyek a Hegedüs Hírlap-irodában kaphatók.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜSER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Megnyilt
Haltenberger Vilmos
kelfestő és vegytisztító gyáranak
második számú felvételi üzlete,
Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

2244-918. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bihardobrosdi körjegyzőségben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó év március hó 12-ik napjának délutáni 5 órájáig annyival is inkább terjesszék be hozzám, mivel az elkésve érkezettek figyelembe nem veszem.

Ezen állással egybekötött javadalmas: 1400 kor. kézpénzfizetés, 300 kor. lakbér, 210 kor. utiatalány, 1080 kor. háborussegély s a körjegyző által részére átengedett magánmunkálatokért felszámítható magánmunkálati díjak.

A választás napját későbbi időre fogom kitűzni.

Magyarcséke, 1918. február 25.

Ertsey Zsigmond
főszolgabíró.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle ker. magántanfolyam.

1918. február 1-én kezdődik új ker. tanfolyam hölgyek részére gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanulóknak
leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs kosárlát	8.-
Vizes készlet csiszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Likörkészlet színes	8.-
Befőtteskosárlát kristály fehér	8.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali sótartó színes	5.-
Majolika vizeskanos színes	5.-
K-nyer kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágvázák	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávéskészlet színes aranyozással	40.-
Eteketés kosárlát színes aranyozással	30.-
Ebedlőkészlet felszerelve sz. aranyozással	120.-
Hidegfelvágotás készlet sz. aranyozással	20.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	30.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglalatban	5.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	5.-
Kávé	5.-
Köpöcsésze	5.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	5.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt vízfartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és dísz edény nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat
magánvizsgálatra
felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: összehajtott
ágyak eredeti gyári áron
kaphatók

Tátray Sándor

R.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Eladó egy malomberendezés,
ugymint malomszíták, hozzá-
való szíjtárcsák, transmissiók
és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai
R.-T.-nál, Nagyváradon.

Képkerevezések

a legmodernebb kivitelben
minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáromon lévő nagy üvegkészlet
miatt olcsó árban, gyorsan készül-
nek. Ovál keretek nagy raktára.

Modernképkerevezési vállalatnál
Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a
!! Széchényivel szemben. !!

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFA-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezetékszerelő,
hádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves. ....

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Camera javító. Elektro-
technikai cikkek és 1/2 Wattos
Wolfrem szálás Tungeram-égők
állandóan raktáron.

UJSÁGKIHORDÓNÓK

FELVÉTELNEK

a „TISZÁNTÚL”
KIADÓHIVATALÁBAN.

Hirdetmény!

A nagyváradi lat. szert. Főtisztelendő
Káptalan Értarsa község (Biharmegye,
Érmihályfalvai járás) határában fekvő
666 cat. hold 1006 négyszögöl kiter-
jedésű birtokát 1918 október 1-től kez-
dőleg 12 évre haszonbérbe adja.

A zárt írásbeli ajánlatok legalább
10% bánatpénzzel felszerelve az ura-
dalom központi gazdasági hivatalánál
(Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 4.) folyó
évi április hó 1-ig nyújtandók be, ahol
a haszonbér feltételek megtekinthetők.

Ringelhann Lajos
uradalmi főtiszt.

Utánnnyomás nem díjaztatik.

! ALKALMI VÁSÁR !

Selymek, kasmir-
rok, női fehérne-
mők, szőnyegek,
nagyválasztékban

KELENGYE

áruház Sz. László-
tér 5. sz., a volt
Krámer féle bolt-
:: helyi égenen. ::

VISZKETEG

rüh, sömör, ótvar, sebek és mindennemű
bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely
ára 3 kor, nagy tégely ára 5 kor, családi
tégely ára 9 korona. Hozzávaló szappan 5 kor.

KÉSZITI:

Gerő Sándor

gyógyszerész. Nagykőrös.

Nagyváradon kapható: Csillag gyógyszerár,
Irgalmasrend gyógyszerár Kain Eszter,
Németh Pál, Dr Rácz és Vadász, Reisz Ist-
ván, Szent-Antal gyógyszerár, Csanda Endre
és Zsigmondovits Géza gyógyszerárban.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfrem és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak.
Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli
berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillarak, 1/2 wattos izzólámpák 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerező telefonja
55.

Főszerező telefonja
55.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztelet-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.